

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

Економіко-правовий факультет

**ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

**для студентів денної і заочної форми навчання
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітній рівень – перший (бакалаврський)
напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» ОКР «бакалавр»
2019-2020 навчальний рік**

Розробники:

Журавльова Т.О. – к.е.н., доцент, зав.кафедрою фінансів, банківської справи та страхування;

Савастеева О.М. – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

Бутенко В.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол № 6 від 24 грудня 2019 р.

Зав.кафедри фінансів,

банківської справи та страхування (Журавльова Т.О.)

Схвалено навчально – методичною комісією економіко – правового факультету

Протокол № 4 від 29 січня 2020 р.

Голова комісії (Масін В.М.)

Затверджено Вченою радою економіко – правового факультету

Протокол № 5 від 29 січня 2020 р.

Голова ради _____ (проф. Труба В.І.)

1. Загальні положення

Атестаційний екзамен з фінансів, банківської справи та страхування проводиться екзаменаційною комісією (ЕК) після завершення теоретичної та практичної частин навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» першим (бакалаврським) рівнем освіти, напрямом підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

Атестація здійснюється на підставі оцінки професійних знань, умінь, навичок випускників з метою з'ясування відповідності рівня їх підготовки вимогам встановлених стандартів, навчальним планам і програмам підготовки за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня освіти (денна форма навчання); за напрямом підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» (заочна форма навчання)

За результатами складання атестаційного екзамену вирішується питання про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації та видачу диплома (звичайного зразка чи з відзнакою).

На атестаційний екзамен за фахом виносяться **нормативні навчальні дисципліни з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки**, такі як: Гроші і кредит; Банківська система; Фінанси; Податкова система; Бюджетна система.

Метою державної атестації з дисципліни «Гроші і кредит» є: поглиблення теоретичних та практичних знань у сфері грошово-кредитних відносин, монетарної політики та економічної науки загалом, оволодіння студентами базовими знаннями з теорії і практики використання грошей, а також їх впливу на процес відтворення в умовах ринкової економіки; опанування методів аналізу й оцінки грошової і фінансово-кредитної політики в сучасних умовах.

Під час атестації Екзаменаційна комісія враховує мету викладання навчальної дисципліни "Гроші і кредит" та завдання, які мають виконуватись для досягнення зазначеної мети.

Метою державної атестації з дисципліни «Банківська система» є: формування системи базових знань про теоретичні засади функціонування банківської системи як складової фінансової системи країни; формування системи знань про діяльність комерційного банку як самостійного інституту і основного фінансового посередника на ринку грошей і ринку капіталів; набуття практичних навичок з оцінки та аналізу економічної ефективності банківської діяльності. Формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок у сфері здійснення банківських операцій, зокрема пасивних, активних та комісійно-посередницьких операцій в Україні. Вивчення теорії та практики банківського менеджменту із використання вітчизняного та зарубіжного досвіду.

Під час атестації Екзаменаційна комісія враховує мету викладання навчальної дисципліни "Банківська система" та завдання, які мають виконуватись для досягнення зазначеної мети.

Метою державної атестації з дисципліни «Фінанси» є: вивчення сукупності фінансових відносин, які виникають в процесі розподілу та перерозподілу вартості валового внутрішнього продукту між державою, суб'єктами господарювання та населенням, закріплення та поглиблення теоретичних знань студентів стосовно фінансової системи України.

Під час атестації Екзаменаційна комісія враховує мету викладання навчальної дисципліни "Фінанси" та завдання, які мають виконуватись для досягнення зазначеної мети.

Метою державної атестації з дисципліни «Податкова система» є: вивчення фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Під час атестації Екзаменаційна комісія враховує мету викладання навчальної дисципліни "Податкова система" та завдання, які мають виконуватись для досягнення зазначеної мети.

Метою державної атестації з дисципліни «Бюджетна система» є: формування знань з організації та функціонування бюджетної системи і проведення бюджетної політики.

Під час атестації Екзаменаційна комісія враховує мету викладання навчальної дисципліни "Бюджетна система" та завдання, які мають виконуватись для досягнення зазначеної мети.

2. Питання з навчальної дисципліни «Гроші і кредит»

1. Економічна сутність грошей та концепції їх походження;
2. Історичні аспекти зміни форм грошей та їх характеристика;
3. Функції грошей та механізм їх взаємодії;
4. Поняття грошового обороту та його економічна основа;
5. Модель грошового обороту. Сутність грошових потоків;
6. Поняття грошової маси, грошові агрегати та грошова база;
7. Швидкість обігу грошей;
8. Механізм банківського мультиплікатору;
9. Сутність та специфіка функціонування грошового ринку;
10. Сутність грошової системи та основні її елементи;
11. Структура грошової системи;
12. Види грошових систем та їх еволюція;
13. Становлення та розвиток грошової системи України;
14. Сутність, причини та закономірності розвитку інфляції;
15. Показники вимірювання інфляції;
16. Грошова реформа як інструмент стабілізації грошового обігу;
17. Ринок позичкових капіталів;
18. Сутність та необхідність кредиту. Структура кредиту. Принципи кредитування кредиту, межі кредиту;
19. Класифікація форм кредиту. Сутність, організація та технологія банківського кредитування;
20. Сучасна кредитна система. Сутність позичкового проценту;
21. Грошово-кредитна політика Національного банку України та її роль у стабілізації економіки України.

3. Питання з навчальної дисципліни «Банківська система»

1. Передумови виникнення банківської справи;
2. Розвиток банківського діла;
3. Сутність сучасного банку;
4. Сутність та структура банківської системи;

5. Види банківських систем;
6. Роль, значення та організація діяльності центральних банків;
7. Банки як суб'єкти господарювання, їх види та функції;
8. Структура банківських ресурсів;
9. Капітал банку: склад, структура та основні функції;
10. Напрями формування та використання залучених коштів банку;
11. Джерела утворення запозичених коштів банку;
12. Класифікація банківських операцій і послуг;
13. Організація грошового обігу в банках;
14. Регулювання діяльності банків;
15. Пасивні банківські операції та їх характеристика;
16. Активні банківські операції та їх характеристика;
17. Принципи та умови банківського кредитування;
18. Суть, значення та загальна характеристика банківських інвестицій;
19. Форми забезпечення кредиту;
20. Операції банків з цінними паперами;

4. Питання з навчальної дисципліни «Фінанси»

1. Необхідність і сутність фінансів;
2. Функції фінансів;
3. Роль фінансів у ринковій економіці;
4. Фінансова система : сутність і розвиток;
5. Характеристика ланок фінансової системи України;
6. Економічний зміст та призначення фінансових ресурсів;
7. Управління фінансовими ресурсами;
8. Фінансова політика: суть, цілі, завдання. Складові фінансової політики та характеристика її ланок;
9. Фінансовий механізм та його функції;
10. Фінансовий контроль: значення, види, форми;
11. Сутність і функції державних фінансів;
12. Сутність фінансів суб'єктів підприємництва;
13. Сутність та роль фінансів домогосподарств;
14. Економічна необхідність, сутність та роль страхування;
15. Функції та класифікація страхування;
16. Страхувальний ринок та його структура;
17. Сутність , функції та структура фінансового ринку;
18. Фінансові інструменти, їх класифікація;
19. Цінні папери, їх загальна характеристика;
20. Учасники фінансового ринку;
21. Міжнародний фінансовий ринок;
22. Міжнародні розрахунки;
23. Міжнародні фінансові інституції;
24. Задачі, функції та принципи фінансового менеджменту;
25. Стратегія і тактика фінансового менеджменту;

5. Питання з навчальної дисципліни «Податкова система»

1. Економічна сутність податків, їх роль в забезпеченні держави фінансовими ресурсами та в системі фінансового регулювання;
2. Елементи системи оподаткування: основні поняття та їх характеристика;
3. Види прямого та непрямого оподаткування: основні поняття, відмінні риси від інших форм оподаткування, переваги та недоліки їх функціонування;
4. Майнове оподаткування, особливості та перспективи його розвитку в Україні;
5. Податкова система України: її склад, структура та характеристика;
6. Державна фіскальна служба України: структура, завдання та функції;
7. Роль загальнодержавних податків і зборів в податковій системі України: склад, структура характеристика;
8. Роль місцевих податків і зборів в податковій системі України: склад, структура та характеристика;
9. Теоретичні основи функціонування податку на додану вартість. Ставки податку на додану вартість: їх економічна суть та особливості застосування;
10. Порядок обчислення ПДВ і терміни сплати в бюджет: податкове зобов'язання, податковий кредит, бюджетне відшкодування;
11. Акцизний податок: економічна сутність та призначення;
12. Мито: суб'єкти, об'єкт оподаткування, порядок обчислення та сплати податку;
13. Суть податку на прибуток, його елементи. Платники та ставки податку;
14. Податок на доходи фізичних осіб. Платники податку та об'єкт оподаткування;
15. Сутність та значення спрощеної системи оподаткування. Класифікація платників єдиного податку;

6. Питання з навчальної дисципліни «Бюджетна система»

1. Бюджет як економічна категорія. Зміст, функції, призначення бюджету;
2. Бюджетна політика як одна зі складових фінансової політики держави;
3. Бюджетний кодекс України: зміст, переваги й недоліки;
4. Зведений бюджет як сукупність усіх складових бюджетної системи;
5. Міжбюджетні трансферти як метод бюджетного регулювання;
6. Характеристика основних видів субвенцій, що надаються з державного та місцевих бюджетів;
7. Економічна сутність державних субсидій;
8. Бюджетне фінансування: основні форми і методи;
9. Визначте завдання та принципи бюджетного планування;
10. Бюджетна система України: сутність, структура, принципи функціонування;

11. Загальний та спеціальний фонди бюджету: економічна сутність і джерела формування;
12. Порядок затвердження і виконання державного бюджету;
13. Форми міжбюджетних відносин, передбачені Бюджетним кодексом України;
14. Неподаткові надходження, їх склад та класифікація;
15. Податкові надходження, їх склад та класифікація;
16. Класифікація видатків. Недосконалість формування системи бюджетних видатків та напрями її удосконалення;
17. Бюджетний профіцит і бюджетний дефіцит;
18. Економічні передумови виникнення бюджетного дефіциту в Україні;
19. Заходи держави щодо подолання бюджетного дефіциту та джерела його покриття;
20. Казначейська форма виконання бюджету. Функції Державної казначейської служби України у процесі виконання бюджету;
21. Порядок виконання Державного та місцевих бюджетів.

7. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Бюджетний кодекс України: закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Податковий кодекс України: закон України від 2.12.2010 р. № 2755-VI із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
4. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 р. із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Господарський кодекс України: закон України від 16.01.2003 р. із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Земельний кодекс України: закон України від 25.10.2001 р. із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Про Державний бюджет України на 2020 рік: Закон України від 14.11.2019 № 294-IX із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20>.
8. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
9. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.

10. Про платіжні системи та переказ грошей в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2346-III. із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>.

11. Про цінні папери та фондовий ринок : закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

12. Про страхування: закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

13. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>.

14. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>.

15. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.

16. Про місцеві державні адміністрації URL: Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

17. Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні: Закон України від 27.03.2014 № 1166-VII із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1166-18>.

18. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>.

19. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.

20. Про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України : Закон України від 28.12.2017 р. №73-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/73-19>.

21. Про фінансовий лізинг: закон України від 16.12.1997 р. № 723/97-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

22. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

23. Про господарські товариства: закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

24. Про депозитарну систему України: закон України від 06.07.2012 р. № 5178-VI, із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

25. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

26. Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати: закон України від 19.06.2003 р. № 979-IV із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

27. Про іпотечні облигації: закон України від 22.12.2005 р. № 3273-IV із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

28. Про обіг векселів в Україні: закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

29. Про електронну комерцію: закон України від 3.09.2015 р. № № 675-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/675-19>.

30. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: закон України від 22.11.1996 р. № 543/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

31. Про товарну біржу: закон України від 10.12.1991 р. № 1956-XII із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

32. Про режим іноземного інвестування: закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/93/96-%D0%B2%D1%80>.

33. Про зовнішньоекономічну діяльність: закон України від 16.04.1991 № 959-XII із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/959-12>.

34. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів : закон України від 23.11.2018 № 2628-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2628-19>.

35. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів): постанова Кабінету міністрів України № 913 від 7 грудня 2016 року. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/913-2016-%D0%BF>.

36. Про внесення змін до Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів: постанова Кабінету міністрів України № 1251 від 27 грудня 2010 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-%D0%BF#n11>.

37. Про здійснення державних зовнішніх запозичень у 2019 році шляхом залучення кредиту: постанова Кабінету міністрів України № 107 від 20 лютого 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/107-2019-%D0%BF>.

38. Про грошову реформу в Україні: Указ Президента України від 25.08.1996 № 762/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/762/96>.

39. Про міжнародний фінансовий лізинг: конвенція УНІДРУА від 28.05.1998 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

40. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: постанова правління Національного банку України від

21.01.2004 р. № 22 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

41. Про кредитування: Положення Національного банку України, затверджене постановою Правління НБУ від 28.09.1995 № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0246500-95>.

42. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: постанова правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

43. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні: постанова правління Національного банку України від 28.08.2001 № 368 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.

44. Про затвердження Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків: постанова правління Національного банку України від 29.09.97 № 323 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0474-00>.

45. Про затвердження Положення про організацію готівкового обігу і ведення емісійно-касових операцій у банківській системі в особливий період: постанова правління Національного банку України від 05.05.2018 №51. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051500-18>.

46. Про приведення статутного капіталу банків у відповідність до мінімально встановленого розміру: постанова правління Національного банку України від 06.08.2014 №464 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0464500-14>.

47. Про затвердження Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні: постанова правління Національного банку України від 29.12.2017 №148 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>.

48. Про затвердження Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції: постанова правління Національного банку України від 02.01.2019 №2 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002500-19?lang=en>.

49. Про затвердження Інструкції про організацію виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції: постанова правління Національного банку України від 30.05.2012 № 213 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1044-12/ed20181124>.

50. Про затвердження Положення про порядок проведення перевірок щодо дотримання об'єктами нагляду (оверсайта) вимог законодавства України з питань діяльності платіжних систем в Україні: постанова правління Національного банку України від 09.12.2003 №503 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2213-13>.

51. Про затвердження Положення про порядок подання відомостей про структуру власності банку: постанова правління Національного банку України від 21.05.2015 № 328 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0328500-15>.

52. Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу: постанова правління Національного банку України від 26.06.2015 № 417 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0417500-15>.

53. Про затвердження Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України: постанова правління Національного банку України від 01.03.2016 № 129 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0129500-16>.

54. Про затвердження Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України: постанова правління Національного банку України від 14.08.2017 № 78 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0078500-17>.

55. Про затвердження Положення про порядок визначення системно важливих банків: постанова правління Національного банку України від 25.12.2014 № 863. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-14>.

56. Про затвердження Положення про підтримку ліквідності Національним банком України Фонду гарантування вкладів фізичних осіб: постанова правління Національного банку України від 18.03.2013 № 95 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0543-13>.

57. Про затвердження Положення про здійснення валютних інтервенцій Національного банку України на валютному ринку України: постанова правління Національного банку України від 31.01.2019 № 26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0026500-19>.

58. Про затвердження Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці: постанова правління Національного банку України від 14.07.2006 № 267 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0935-06>.

59. Про затвердження Положення про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України: постанова правління Національного банку України від 22.12.2017 № 141 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-17>.

60. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи: постанова правління Національного банку України від 17.09.2015 № 615 із змін., внес. згідно з постановами правління Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>.

Спеціальна література З навчальної дисципліни "Гроші і кредит"

1. Алексєєв І. В., Бондарчук М.К. Гроші та кредит : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 213 с.
2. Глущенко С. В. Гроші. Кредит. Кредитний ринок : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : НаУКМА, 2015. 203 с.
3. Коваленко Л. О., Кичко І.І., Ніколаєнко Ю.В. Гроші та кредит: навч. посіб. Ніжин: Орхідея, 2016. 176 с.
4. Кречотень І. М., Худолій Ю.С., Максименко О.С. Гроші та кредит: навч. посіб. Полтава : Пусан А. Ф., 2018. 113 с.
5. Матросова В. О., Доуртмес П.О. Гроші та кредит : текст лекцій. Харків : Підручник НТУ "ХП", 2017. 91 с.
6. П'ятак Т. В. Гроші і кредит : навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2016. 181 с.
7. Сушко Н. М. Гроші та кредит : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 383 с.
8. Швець В. Я., Єфремова Н.Ф., Чічкань О.І. Гроші та кредит: навч. посіб. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2015. 301 с.
9. Шишкіна О. В., Дубина М.В. Гроші та кредит: теорія і практика (у схемах і таблицях) : навч. посіб. Чернігів : Брагинець О. В., 2018. 570 с.
10. Шишкіна О. В., Дубина М.В. Гроші та кредит: практикум : навч. посіб. Чернігів : Брагинець О. В., 2017. 273 с.
11. Шпак Н. О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 415 с.

З навчальної дисципліни "Банківська система"

1. Бездітко Ю.М. Банківська система : навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форми навчання спец. 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" Херсон: Вишемирський В. С., 2017. 267 с.

2. Васильченко З.М., Тригуб О.В. Банківська система. Практикум: навч. посіб. / за ред. д-ра екон. наук, проф. З. М. Васильченко. Київ: Компринт, 2017. 315 с.
3. Вовчак О.Д., Скаска О.І., Стасів А.М. Банківський нагляд. Львів: „Новий Світ-2000”, 2015. 472с.
4. Гладчук О.М., Антохова О.Ю. Банківські операції : зб. практ. завдань. Чернівці : Рута, 2018. 199 с.
5. Демчук Н.І., Довгаль О.В., Владика Ю.П. Банківські операції: навч.посіб. Дніпро: Пороги, 2017. - 236 с.
6. Жихор О.Б. Банківська система України, загальні поняття про облік, аудит та економічний аналіз в умовах ринкової економіки: навч.посіб. 2018. 436 с.
7. Калініченко Л.Л. Банківська система: навч. посіб. Харків: УкрДУЗТ, 2015. 250 с.
8. Карась П.М. Банківська система : навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 291 с.
9. Катан Л.І., Демчук Н.І., Бабенко-Левада В.Г., Журавльова Т.О. Банківська система: навч.посіб. / за ред. І.М.Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.
10. Швець Н.Р., Ткачук І.Я., Крупей О.М. Банківська система. Банківські операції : тест. завдання. Чернівці : Рута, 2015. 91 с.
11. Стойко О.Я. Банківські операції : практ. посіб. Житомир: ЖНАЕУ, 2016. 127 с.

З навчальної дисципліни "Фінанси»

1. Бедринець М.Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. Фінанси : навч. посіб. Одеса : ПромАрт, 2018. 261 с.
3. Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г.Фінанси: навчальний посібник: експрес курс. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
4. Зайцева І.Ю., Карачарова К.А. Фінанси : підручник. Харків: УкрДУЗТ, 2017. 226 с.
5. Коваль О.Т., Колупаєв Ю.Б., Пархоменко В.В. Економіка і фінанси підприємства: навч. посіб. Київ : Консультант, 2017. 256 с.
6. Луніна І.О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин. Київ: Наукова думка, 2016. 324 с.
7. Лютий І.О. Фінанси : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф., заслуж. економіста України І. О. Лютого. Київ : Ліра-К, 2017. 727 с.
8. Пігуль Н.Г. Фінанси різних форм бізнесу: навч. посіб. Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. 336 с.
9. Рожко О.Д. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку: монографія. Київ : Ліра-К, 2016. 359 с.

10. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручник. Київ: Алерта, 2017. 404 с.

11. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 415 с.

12. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Ливдар М.В. Фінанси: навчальний посібник. Львів: Видавництво "Простір-М", 2018. 298 с.

З навчальної дисципліни "Податкова система»

1. Андрущенко В.Л. Податкова система: навчальний посібник/ за заг. ред. В.Л. Андрущенко. Київ: «Центр учбової літератури». 2015. 416 с.

2. Аранчій В.І. Податкова система : навч. посіб. Полтава: Укрпромторгсервіс, 2018. 361 с.

3. Бак Н.А. Податкова система України: навч. посіб. Чернівці : Рута, 2017. 135 с.

4. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкова система : підручник. Київ : Знання України, 2019. 567 с.

5. Волохова І.С. Трансформаційні процеси у податковій системі України. : монографія. / За редакцією І.С.Волохової. Одеса: Атлант ВОІ СОІУ, 2018. 384 с.

6. Воронська О.О. Податки в Україні: навчальний курс. Від теорії до практики: підручник. Дніпро : Акцент ПП, 2019. 471 с.

7. Карпенко В.В., Колодяжна Т.В. Податкова система : навч. посіб. Харків : Лідер, 2018. 273 с.

8. Клокар О. О. Податкова система : навч. посіб. Львів : Сполом, 2016. 487 с.

9. Матвейчук Л. О. Податкова система України: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І. : Абетка, 2015. 119 с.

10. Непран А. В., Тимченко І. Є., Левчук О. М. Податкова система: практикум. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. 255 с.

11. Юрчишена Л.В. Податкова система : навч.-метод. посіб. для самост. роботи студентів та контролю якості засвоєння навч. матеріалу з дисципліни. Вінниця : Твори, 2018. 293 с.

З навчальної дисципліни "Бюджетна система»

1. Алексеев І.В. Бюджетна система : підручник. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 399 с. :

2. Андрейків Т. Я., Оліярник В. В. Бюджетна система : метод. вказівки і завдання до практик. занять, самост. роботи, тести для студентів ден. та заоч. форм навчання напряму підгот. 6.030508 "Фінанси і кредит". Львів : Вид-во ЛКА, 2016. 95 с.

3. Андрейків Т. Я., Оліярник В. В. Бюджетна система : навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання напряму підгот. 6.030508 "Фінанси і кредит". Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2016. 287 с.
4. Бутенко В.В. Бюджетна система : навч.-метод. посіб. Одеса : ОНУ, 2018. 339 с.
5. Кичко І.І. Бюджетна система : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Ніжин : Лук'яненко В. В. : Орхідея, 2016. 256 с.
6. Кондратюк С. Я., Жибер Т. В., Коломієць Г. Б. Бюджетна система. Практикум: навч. посіб. / За наук. ред. проф. В. М. Федосова. Київ: КНЕУ, 2015. 454с.
7. Лисяк Л.В., Гриценко О.В., Качула С.В., Роменська К.М. Бюджетна складова реалізації домінантних напрямів суспільного розвитку : монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. Л.В. Лисяк. Дніпропетровськ: ДДФА, 2015. 396 с.
8. Панов А. М. Бюджетна система : навч. посіб. для студентів закл. вищ. освіти. Харків : Панов А. М., 2018. 234 с.
9. Пантелєєв В.П. Бюджетна система : навч. посіб. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2016. 377 с.
10. Піхоцька О.М., Фурдичко Л.Є. Бюджетна система : навч. посіб. Львів : ТНЕУ, 2019. 328 с.
11. Проць Н. Бюджетна система : навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 267 с.
12. Шевчук І.Л., Черепанова В.О., Ставерська Т.О. Бюджетна система : навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2015. 284 с.

8. Критерії оцінювання знань випускників під час атестаційного екзамену з фінансів, банківської справи та страхування

Під час відповіді на питання, визначені у білетах, випускник має проявити здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу, показати знання з теорії фінансів та теорії кредиту, а також теоретичних засад функціонування банківської системи, бюджетної системи та податкової системи.

Випускник повинен показати, що він глибоко усвідомив сутність та зміст основних категорій з фінансів, банківської справи та страхування; здатен до критичного та системного аналізу фінансово-економічних та обліково-аналітичних явищ; вміє грамотно і точно формулювати та висловлювати свою позицію, належним чином її обґрунтовувати.

Відповідь студента оцінюється на „**відмінно**” (90 – 100 / А), якщо вона містить повне, розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу; відображає чітко знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку і взаємодії, правильне формулювання тлумачень відповідних понять; свідчить про знання назв і змісту передбачених програмою нормативно-правових актів; містить аналіз змістовного матеріалу, самостійні висновки студента, формулювання та аргументацію його точки зору; логічно

і граматично правильно викладена.

Відповідь студента оцінюється на „**дуже добре**” (85 – 89 / **B**), якщо вона виявляє загалом високий рівень знань студента щодо всієї програми навчальних дисциплін та практично відповідає викладеним вище вимогам, однак, при цьому не містить самостійного аналізу питання або не повністю аргументована, або не містить окремих елементів чи ознак, які не є суттєвими для характеристики предмету питання; або містить незначні неточності, які не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття тощо).

Відповідь студента оцінюється на „**добре**” (75 – 84 / **C**), якщо вона виявляє загалом високий рівень знань студента щодо всієї програми навчальних дисциплін та практично відповідає викладеним вище вимогам, однак, при цьому: не містить самостійного аналізу питання, не повністю аргументована, не містить окремих суттєвих елементів для характеристики предмету питання; містить незначні неточності.

Відповідь студента оцінюється на „**задовільно**” (70 – 74 / **D**), якщо вона є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет питання, є не зовсім правильною: не є аргументованою; свідчить про наявність прогалин у знаннях студента; викладена з порушенням логіки подання матеріалу; містить достатньо велику кількість теоретичних помилок.

Відповідь студента оцінюється на „**достатньо**” (60 – 69 / **E**), якщо вона є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет питання, є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів, нечіткі характеристики відповідних явищ; викладена з істотним порушенням логіки подання матеріалу; містить дуже багато теоретичних помилок.

Відповідь студента оцінюється на „**незадовільно**” (35 – 59 / **FX**), якщо студент відповів на поставлене запитання неправильно, або відповідь не розкриває сутності питання, допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про безсистемність та поверховість знань у студента, невміння сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності.

Відповідь студента оцінюється на „**незадовільно**” (0 – 34 / **F**), якщо відповідь студента неправильна (або відсутня взагалі) та не відповідає мінімальним вимогам щодо обсягу та якості знань випускника, студентом допущені грубі помилки не тільки при розкритті питань, а й при визначенні базових понять і категорій.

Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою і шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS		Примітка
		Оцінка	Пояснення	
90 - 100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне розкриття	

			матеріалу, без помилок, вміле використання нормативних джерел)	
85 – 89	Добре	B	Дуже добре (розкриття матеріалу лише з незначною кількістю помилок)	
75 – 84		C	Добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	
70 – 74	Задовільно	D	Задовільно (загалом вірно розкриття матеріалу з певною кількістю суттєвих помилок)	
60 – 69		E	Достатньо (розкриття матеріалу задовольняє мінімальним критеріям)	
35 – 59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	
0 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	